

"DRAUGAS"
 SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.
 IŠEINAS KAS
ČETVERGAS
 Miesto
WILKES-BARRE, PENNSA.
 314 E. Market St.
 KAINA METAMIS:
 Savaitinis Vokietijos \$2.00
 Atskirasis \$3.00
 ATSKIRYTIUM.
 REV. A. KAUPAS.
 64 Church St.,
 Pittston, Pa.
 Priešus eiti ir su visokiais reikalais reikia
 kreiptis tiesiai adresu:
"DRAUGAS",
 314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

DRAUGAS

KATALIKU LAIKRAŠTIS.

Lithuanian Newspaper
"DRAUGAS",
 (THE FRIEND)
 Official Organ of the Lithuanian Roman
 Catholic Alliance of America.
PUBLISHED EVERY THURSDAY.
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.
SUBSCRIPTION RATES:
 In United States \$2.00
 Canada and other parts \$3.00
 Advertising Rates on Application.
 All Communications and Money Orders
 must be addressed to:
"DRAUGAS",
314 E. MARKET STREET,
Wilkes-Barre, Pa.

Organas Susivienijimo Lietuviu Rymo-Kataliku Amerikoje.

No. 30.

WILKES-BARRE, PA., 29 D. BIRŽELIO (JUNE) 1911 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21ST, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897.

Metai III.

Ketvirtoji Nedėlia po Sekminių.

Lokytja. Rym. VIII, 18—23. — Broliai: Aš manau, kad šių laikų kentėjimai nėra verti palyginti prie buvusių garbės, kuri bus mums apreiškta. Nes sutvėrimo išsilgimas laukia apreiškimo Dievo sunų. Nes sutvėrimas tapo padarytas paduoti tuštybei, ne gerumui, bet per tą, kuris jį padarė paduoti, viltyje; nes sutvėrimas pats savyje taip pat bus išliuotuotas nuo padidimo vergijos ir Dievo sunų garbės liuosybę. Nes mes žinome, kad kiekvienas sutvėrimas vaitoja ir yra darbe net iškliol. Ir netik tai, bet ir mes taip pat, kuri turime pirmuosius dvasius vaisius, net mes patys savyje vaitojame, laukdami pasavinimo Dievo sunų, mūsų kuno atpirkimo, Kristuje Jėzuje, mūsų Viešpatyje.

Evangelija. Luk. V, 1—11. — Anuomet, kad minios spūdis prie Jėzaus, idant klausytų Dievo žodžių, o jis stovėjo šalia Genezareto ežero. Ir pamatė du laivus, stovinčius prie ežero, o žvejai buvo išėję ir plovė tinklus. O Jėzus į vieną laivą, kuris buvo Simono, prašė jo, kad truputį pavažiavotų nuo žemės. O atsistodęs mokino mokiniai iš laivo. O kad nustojo kalbėti: tarė Simanui: Užvažiuok gėlmėn ir užleiskite jūsų tinklus gaudymui. O Simanas atsakė: Mokytojaun, dirbdami klaurą naktį nieko nepagavome; bet ant tavo žodžio mesiu tinklą. O kad tai padarė užgriebė daugybę žuvų ir plyšo jų tinklas. Ir pamato draugams, kurie buvo kitame laive, kad atėjo ir padėtų jiems. Ir atėjo ir pripildė abu laivus, taip jog bemaž kone pasinėrė. Ka regėdamas Simanas Petras puolė prie Jėzaus kelio, tardamas: Viešpatie, išleik nuo manęs, nes esu žmogus nusidėjėlis. Nes jį ir visus, kurie su juo buvo, buvo paėmusi baimė iš laimėjimo žuvų, kurias pagavo. Taipos Jokuba ir Joną, Zebedėjaus sūnus, kurie buvo Simono draugais. Ir tarė Jėzus Simanui: Nesibijok, nuo šiol gaudysi žmones. Ir ištraukęs laivus ant žemės, ėjo paskui jį, apleidę viską.

TUŠIAS DARBAS.

Svieta galima prilyginti į vėjų blaškomių jūrą, kurioje, tamsoje apsiurbti, gyvenimo audrų svaidomi, dirba nusidėjėliai. Kuomet amžinasis ryšas žmogaus ir Dievo, kuris yra visatos šaltinis, nutrūksta, žmogus tampa tuščiu darbu.

visą naktį dirbome ir nieko nepelnijome! Apgavingas sviete, per vėlai tave pažinome! Bet, kodėl ir krikščionių daug tuščių darbų darė? Todėl, kad nesidarbovo apie savo išganyką uoliai, su ištėsėjimu ir baimė, bet jieškojo tuščių šėšėlių, nykstančių svieto smagumų ir sugaišino didelį savo išganyko darbą.

Jei tyrinėjame svietiškosios laimės versmes, tai, pirmoje vietoje, susitikime turtus. Jie pats savyje nėra blogi. Jie gal, ir privalo, būti sunaudojami amžinosios laimės įgyjimui. Troškimas įgyti juosius budais evangelijoje pasmerktas yra nuodėmingas. Turint turtus ir jų dalytes nepaskiriant Dievui, būdu evangelijoje įsakyti, bet viską atiduodant ešerui, tai yra svietui, apverčiame juos savo sielos skriaudai, bet ne pasiekimui amžinos laimės.

Svieta smagumai, tai velnio, svieto ir kuno užstatyti mums žabangai. Štai nuomonė apie svietiškasias linksmynes išmintingiausiojo tarpe žmonių, Saliamono: "Tariau sau, apsisiausiu linksmynėmis, — ir tas buvo tuštybė. Nentsakiau sau smagumų, kurio širdis troško, tačiau viskas buvo tuštybė ir dvasios prispaudimas. Mačiau visus daiktus, kurie po saule yra ir štai jie yra tuštybė ir dvasios prispaudimas".

Galima teisingai sakyti, jogei svietis yra tuštybė. Kaip tad atsiras, laimė svieto linksmynėse? Su turtais rišasi jų padidimo rūpesčiai ir nepasotinama godulystė. Jieškotojai garbės kenčia pažeminimus ir nepasiekimus. Smagumų mėgėjai, išleikvoję pajėgas, baigia gyvastį, berods, amžina mirčiai. Teisybė pasakė rasiytojas apie Kristaus Sekimą, jogei viskas yra tuštybė, išskyrus Dievo meilę ir tarnavimą Jam.

Isakymą Jėzui davus, paleido Petras tinklus ir jūrą ir ištraukė didelę daugybę žuvų. Laimingi! trigubai yra laimingi tie, kurie klauso Dievo žodžio ir užlaiko jį, kurie išsižada tarnauti Mamoni, dėl garbingosios Dievo kudių laisvės; kurie, kaip Apaštalai, apleidę viską seka Jėzų.

Turime Kristaus pažadėjimą, jogei "kiekvienas, kuris apleis namus, ar brolius, ar seseres, ar tėvą, ar motiną, ar pačią, ar vaikus didei Mano vardo, šimtą syk tiek apturs ir amžina gyvenimo pelnys". Turime užtikrinimą, jogei širdies ramybė turėsime da šia ant žemės ir daly neapsakomuose dangaus džiaugsmuose. Ar atidome tad pristatę gimnastiką, kaip prielaidą laimės?

Ar nesidarbuosime su mūsų išganytoju, atsižadėję svieto tuštybių, pašnabzdžių mūsų priešų ir žabangų užstatytų ant piktų mūsų pagėdimų?

Taip darydami užtikrinsime savo sieloms ramybę šiam sviete ir laimę ateisiančiame.

Iš Lietuvos.

Kaunas. Metais 1911—12 žadama Kauno gubernijoje įkurti miesto mokyklas šiose vietose: Viešniuose, Šiaulių apskr.; Kėdainiuose, Kauno apskr.; Šanėliuose—Kauno priem.; Jonavoje, Kauno apskr.; ir Namieštyje Raseinių apskr.—

— 20 gegužio užtvirtinta šios naujos draugijos: katalikiška draugija pavargėliams šelpti Rokiškyje, Radviškių uke ratelis (Šiaulių pav.), Troškunų draugija pavargėliams šelpti, Murių Panemunio uke ratelis, krikščioniška savyšalpos draugija šv. Juozapo Šiauliuose, krikščioniška savyšalpos draugija dėl mirties Kaune, draugija įsteigti ir palaikyti mokykloms Tauragėje, Troškunų ir Beržėnų ukės rateliai. Atsakyta užtvirtinimas Tauragės savyšalpos šv. Juozapo draugijos.

— Kaune pradeda veikti finansų ministro užtvirtinta nauja Antroji Kauno Savytarpinės Paskolos Draugija arba bankas. Įsteigėjas pasirašė 50 Kauno ir aplinkinių Kauno pavieto miestelių gyventojai, daugiausiai pirkliai ir pramonininkai. Įsteigiamasis susirinkimas pasiskirta 4 birželio Moterų draugijos salėje. Ta paskolos draugija galės atlikti visas bankines operacijas, skolinti savo sąnariams pinigų, užstatant judinamąjį ir nejudinamąjį turtą Kauno paviete ir t.t.

Radviškis (Šiaulių pv.). Kazimiero Šnapščio iš botono garinis malūnas jau dirba: vienos girnos mala 30—35 pudų į valandą; už malinimą imama po 4 kap. nuo pudos; malūnas apšviečiamas elektra. Rodos, kad turtingesnieji miestelio gyventojai, o gal ir gelžkelio stotis pasinaudos p. Šnapščio užmanymu ir apšvieis savo butus elektra. P. Šnapščio malūnas — tai didis pramonėje žingsnis pirmyn. Tuo didesnis p. Šnapščio užtat garbė, kad pastatė savo malūną ne vien dėl uždarbio, bet norėdamas padaryti gera savo kraštui.

Seduva Vaidelonų sodžiu je istis savaitę darbavosi inžinierius—technikas, kuris sodžiu prašant valdžios ho-

vo atsiųstas apsausinti baloms, prieš išsikeltant į vien sėdžius. Išmatuota iki penkių šimtų varstų grioviams kasti.

Pavasaris šiltas ir giedras; kur vėliaus pernai sėti rugiai, visai nekokie. Ankstybieji vietomis ytin gražys. Dobilai dvižoliai ir gi vietomis išsėlę. Vienžoliai pusėtinai geri. Dar pamintina, kad mūsų parapijos sodžiai taip sujudo dalinties į vienasėdžius, kad už keleto metų vargiai beusiliks kur sodžius. Linksma ir malonu...

Gelbogala (Šeduvos par.). Šis sodžius yra vienas iš didesniųjų. Apie ukininkavimą ką ir bekalbėti, mat, girdi, "mūsų tėvai taip nugalėjo, nugalėsim ir mes taip". Tatgi savo uke šis sodžius bene tik visoj apylinkėj ir bus senobiškiausia liekana.

Bet didžiausią ydą turi gelbogičiai, tai girtybė, kurią ypač jaunimas labiausiai mėgsta. Kaimynystėj Vėrėlių sodžiuje jaunimas dar prisideda prie tos girtybės, tatgi tuose dviejuose sodžiuose girtybė gamina daugybę negražių ir nedorų pasielgimų. O ką bekalbėti apie judėjimą švietimasi tų sodžių jaunimo! Liudna...

Videniškis (Vil. gub.). Musų parapijoje prasidėjo kitoks gyvenimas. Triusa vietinio klebono kun. P. V. tapo, atnaujinta bažnyčia, nors ir ne visi parapijonis ėjo išvieno. Netruko tokių, kurie užiot duoti auką bažnyčios gražinimui, nešė ją į smuklę. Girtuokliavimas buvo čia įsigalėjęs. Dabar jau žmonės pradeda krypti gerėnėn pusėn. Tapo įkurtas "Blaiybės" skyrius, prie jo užlaikoma arbatnamis, per tai doresnieji žmonės turi sau svarią užėigą. Laikraščiai eina pas mus nedaug; vieni nemoka jų skaityti, o kiti bijo lietuviškų raidžių. Visokių kurstytojų apkva-linti paskaito save lenkais; per juos parapijoje nėra vienybės.

Debeikiai (Ukmergės apsk.). Nuo gegužio 1 d. s. m. atidaryta čia krasos skyrių. Dabar su laikraščiais ir su gramatomis turime didelį patogumą. Kebli tiktai su tuo, jog laišky nešiotojas nemoka lietuviškai ir labai vargiai skaito lietuviškai rašytus adresus. Čia jau reikia, kad pačty vyriausybė rūpintųsi pilnai užganėdinti žmonių reikalavimus, nes už tai gerai mokama.

Debeikiai (Ukm. pav.). Su dideliu širdies nuliudimu atsisveikinome su mūsų gerbiamauoju kunigu M. Paškevičium, kurs pasidarbovo prie mūsų daugiau kaip dve-
 jis metus. Kad ir ne ligai

jis prie mūsų buvo, bet labai daug gero padarė. Jo rūpesniu liko įsteigta pas mus "Blaiybės" skyrius, prie tam arbatnamis ir ukės ratalis; ketino tuojaus atidaryti "Saulės" draugiją, bet nebesuskubo pradėto darbo užbaigti.

Kunigas M. Paškevičius didis mylėtojas ir platintojas apšvietimo. Kaip tik galėdamas platino čia blaiybę, nes ir paskutiniame savo pamoksle pas mus nuoširdžiai prašė visų, o ypač jaunomenės, kad laikytųs blai vybėje ir kad užsiimtų skaitymu knygų ir gerų laikraščių. Todėl labai liudna mums debeikičiams išleisti tokį didelį darbininką. Už jo gerumą ir tokį pasidarbavimą dėl mūsų esame labai dėkingi ir prašome: Duok, Dieve, jam sveikatą ir laimingų gyvenimą.

Kalesninkai (Lidos apsk. Vilniaus gub.). Čia, galima sakyti, sulenkėjęs kraštas. Lietuvių dauguma atsižadėjo savo kalbos, išviro į svetimtasius. Tarp jų labai sunku ir nemalonu gyventi lietuviams mylintiems savo kalbą, kraštą. Tokie mažai paguodos čia randa, o daug išsekimo tur pakelti. Šį metą Didžioje Sūbatoje Kamarunų ir Vidonių lietuviška giedoti. Prieš su kito sulenkėję lietuvių ir sukurstė savąjį žmogų, kad jis atimtų giesmininkams maldaknyges. Lietuvių kail kurios savo knygas atidavė, bet bažnyčioje trūkšmadarį padavė teisman.

Kvedaina (Rasein. apsk.). Didžiajame ketverge Svetų dvaro savininkas išpardavė visą savo nekilnojamą turtą; pardavė, žinoma, žydams ir tai už mažus pinigus. Per tai žydai gerokai pasipelnė. Dabar jau tan dvaran laukiame ateinant sentikių.

Vilkija (Kauno pav.). Gegužio 13 d. perkunija sudegino klijimą ir daržinę ukininko M. Čizinausko ir tuo pat laiku užmūšė ukininką Joną Čapkauską ir sudegino jo naujai pastatytą klijimą ant naujos vietos — vienasėdijos, į kurią dabar baigė perkelti savo triobas iš kaimo.

Šventazeris (Seinų apsk.). Gegužio 21 d. buvo tai "Žiburio" draugijos jaunimo diena, kurioje atlikta šventoji Komunija. Šioje iškilnėje dalyvavo bemaž visas jaunimas. Bažnyčia buvo puikiai išpuošta gėlėmis. Po pamaldų visas jaunimas susirinko pietauti. Gražys pašnekėdėsi, dori pasilinksminimai, dailūs jaunimo bu-das linksmino to jaunimo vedėjų ir pašalėčių širdis. Čia šiek tiek matoma tikra pa-

žanga pirmyn. Duok, Dieve, idant ton gražion kuopon susispiestų visas lig vieno tos parapijos jaunimas.

Kaunas. Gegužės 1 d. Illiasėvičiaus bute atidaryta Lietuvių Dailės Paroda. Šioje parodoje sujungta vienos vieton V Lietuvių Dailės ir Čiurliano paveiklų parodos. Be to pribuvo keletas naujų veikalų, pv. P. Rimšos darbai. Kas nebuvo Vilniuje ir nematė paskutinės Lietuvių Dailės parodos, tegul tas aplanko ją Kaune. Paroda tęsis koki mėnesį. Parodoje yra ir liaudies skyrius.

Pušalotas (Panev. pav.). Gegužės 6 d. po pietų užsidegė žydo grūtėlė, ir, ačiū satsumai ir trobų tankumui, bežurint atsidurė ugnyje pusė miestelio. Sudegė 80 gyventojų namai—iš jų 18 katalikų, likusieji žydai.

Stebėtina, jog Pušalotas taip dažnai dega, ir negali miestelėnai, sudėję po keletą grivinių, įsitaisyti gesinamųjų prietaisų; dabar iki atveža iš dviejų miestų jos ir naudos bepadaro.

Masiai (Šiaulių pav.). Gegužės 7 d. buvo gaisras ir sudegė 4 ukininkai.

Kitam nieko neliko, nes negalėjo išgelbėti. Masių ukininkai jau seniai tarėsi skirstytis vienasėdžiuose, bet vis priešingų buvo. Galų gale buvo susitaikę ir laukė tiktai matininko. Vis nesulaukė. Dabar butų ir patogiau paimanyti apie vienasėdžius.

Diržiai (Šiaulių pav.). Sodžiuje — 14 gyventojų, iš jų du grintelninkai. Laikraščių ateina: "L. U."—2 ekz. ir "S."—1 ekz. Jau eina 3 m., kaip vietiniai ukininkai taria skirstytis vienasėdžiuose, bet niekaip negali susitarti. Pažymėtinas daiktas, kad kai kurie mėgsta bylinėtis. Praeitais metais ukininkai išganė kito apsėtą veikais pudimą ir tampėsi teis-muose. Šiais metais tas ukininkas vėl pasėjo pudime, vėl reiks tasytis.

Šiaulių Didžiąją Gegužę ne žadama surengti nebe birželio 5 d., bet to paties mėnesio 12 d. Iš vakaro prieš ją rengiamas didelis koncertas, kurian dalyvauti kviečiama mūsų rinktinės artistų jiegos: S. Audėjus, K. Petrauskas, Šipovičaitė-Fedorova (Maskvos Didžiojo Teatro artistė) ir S. Simkus.

Žagarė (Šiaulių apskr.). Gegužės 18 d., vidudienį smarkiai vėjui pučiant iš tikro Žagarėje gnisras. Umu laiku lėpsnoje paskendo didelė miesto dalis. Sudegė iš viso 144 gyvenamosios triobos. Daugybė svieto liko be

pastogės ir be duonos kgaenlio. Retam tepavyko nors dalį savo mantos paglobti. Kitų manta iš namų išnešta ant daržų sudegė. Tarp kitoko nudegė latvių ukiškiosios draugijos daržinė su ukiškėmis mašinomis, prekybos mokykla, Kozlovskio aptleka, daktaro Avizonio butas, odų dirbtuvė, sinagoga, pirtis.

Juštintai (Zarasų pav.). Tokios mūsų naujienos, prastos. Šiais metais įspainiojo krasą (stoiką) laikyti žydas. Kada buvo varžytinės, tai stoji gana daug žmonių, bet žydas padėjo savo kainą, užstatą ir nuėjo. Vienas buvo mėgšies imti vienu rublu mažian, kaip žydas, bet viršūninkas neleido. Krasą paimė žydas, gaudamas tikėtai 475 rb. Pamatęs, kad tiek jam bus pigu, jis pradėjo prašyti rinktinis padidinti algą iki 1100 rub. Rinktiniai nesutiko, sakydami, kad visados tiek mokama. Gegužės 5 d. buvo antras susirinkimas, buta ir paliepima pridėti lerasininkui algos. Varžytinų nebuvo nei niekas, nežinojo ir neatėjo, ir leras pateko be žydui už 1200 rb. Rinktiniai, sužinoję tai, sudėjo pinigų ir nuėjo rašyti skundo, bet viršūninkas ir rinktininkas nedavė kopijos, visai nemuodydami prielasties. Rinktiniai neapleido ir parašė skundus žemėliū viršūninkui ir gubernatoriui. Kaip visa pasibaigė — nežinia. Jau dabar visur apgąsinta, kad visi suvažiuotų kada bus varžytinės.

Juštintuose gyvuoja 5 kaimėlės, žinoma, slaptos. Netoli valšešas yra talpos "šilta vieta", smuklė. Kad esti teismai, tai ten suolus pasisildytų, klauso skundus liudininkus ir t.t.

Plungė (Telšių pav.). Atsidavusiai kovo 4 d. "Vartotojų Draugijos" kraituvė sekasi gerai. Kai—kurios dienos esti 400 rub. apyvartos. Sąnarių draugija turi 214 pajų sudėta apie 6000 rb., vienas pajus 10 rb.

Uldo ratelis tebegyvuoja "Blaiybės" skyrius miršta. Gyventojai girtuokliauja kiek pagalėdami.

Kupreliskis (Panevėžio pav.). Gegužės 1 d. čia buvo vietinės blaivininkų kuopelės susirinkimas. Buvo rinkta parašai nusipūsti Valstybės Dumon su prašymu kovoti prieš alkoholį. Paskui buvo nutarta be jokių ginčų atidaryti Kupreliskį "Blaiybės" skyrių. P. Petroni pasiūlė sumanymą, kad užkariausaukt miestelio žydai ir prisakyti, kad nustojo pardavinėti degtinę. Sumanymas buvo priimtas. Kad žydas suėjo, buvo aiškiai pasakyta: "Nuo šio laiko, nebūna pardavinėjama"

tokių gyvulių vestuvių pasekmės! Ne tiek kaltas tas, kurs netekęs proto, virsta gyvuliu ir tampa žmogžudžiu, kiek tas, kurs duoda jam progą nustoti proto. Bėda svetui dėl papiktinimo, bet didžiausia bėda tam, per kurį ateina papiktinimas!

Merginos, jei koks jaunikis kalbina tekėti ir ketina kelti trukšmingas vestuves netekėkite už tokio! Nes kokia pradžia — su proto apsvaiginimu — toks bus ir gyvenimas. Tik prisžiūrėkite tokių žmonių gyvenimui o pamatysite vaidus, peštynes — net šiurpuliai sukris visą. Neikite už tokio, kol neperkeis savo gyvenimo, kol neatsistos ant doro kelio, kol netaps blaivininku. Tuomet jūs pačios užsiuolysite garbės vardo ir prisidėsite prie platinimo meilės, doros ir apšvietimo! Jau du pavyzdžiai gražių vestuvių turime mūsų miestelyje: A. Vinčino ir P. Kazlausko. Stumkime lauk ten seną paprotį girtuokliauti vestuvėse. Laikykime doras, blaivas vestuves!

Mackas.

LEDFORD, ILL.

Sv. Kazimiero draugija parengė 10 birž. pirmą lietuvių balį A. Portack'o svetainėje. Balis buvo pamaryntas dainomis ir deklamacijomis. Maišytas choras, vedovaujant J. Šilingiui, dainavo: "Sudiev Lietuva", "Sugrįžk sunau suklydus", "Už Raseinių ant Dubyos" ir "Labanakt". VI. Tarakutis deklamavo eiles: "O sunkios mano dienos" (Valdaičio), Ona Šimkutė deklamavo "Ilgejimas tėvynei" (originalas J. Š.). Dainos ir deklamacijos publikai patiko. Balis atsiliko be skundų gėrimų, publika ramiai užlaikė. Pelno draugijai liko apie \$35.00.

O, kad būtų daugiau panašių vakarėlių mūsų miestelyje.

J. Vita.

CHICAGO, ILL.

(Socialistų Priešai).

Užtarinko vakare 20-tą d. m. susirinkę cecilikai ant kampo gatvės 46-tai ir So. Paulina, pradėjo šaukti prakalbą. Šaukė, kiek tik gali, šaukė visa gerklė, kad tik toliau būtų girdėti, bet kaip pradėjo šaukti, jog nereikia bažnyčios, nereikia kunigų ir t.t., tada kaip bematant prisirinko čia buris vaikų ir pradėjo cecilikus popieriais ir šuklėmis mėsoti, o kaip tas dar nepagelbėjo, tada visas vaikų būrelis nubėgo į šalį, prisirinko visokių blekių, lentų ir t.t., o sugrįžę prie cecilikų, pradėjo į tas blekes ir lentas mėsoti taip smarkiai, kad blekas nebegalėjo girdėti cecilikų prakalbų. Tada, žinoma, cecilikai pradėjo vaikams, mėsoti, bet šie netik kad neužstojo, bet dar smarkiau mėsoti už savo darbo, kol cecilikai neišsiskirstė.

Lietuviai.

HAVERHILL, MASS.

Pas mus lietuvių nemažas būrelis. Prie draugijų kuomet visi pridera. Sutikimas, tik vienas dalykas nemalonus, o tai, kad kai kurie lietuviai vis dar tebe-
nians valkiniečiai. Iš to kyla nesupratimai; mitinguose greitai susibara už nebūtinius. Gaila, kad budami lietuviais, mūsų broliai nenori kalbėti lietuviškai; užuot mylėti savo tautą, ją niekina.

Haverhillietis.

Lietuviai svetur.

Liepojaus Šv. Zitos draugija. Gegužų 1 dieną (nedėl dienėje po 26 balandžio) Zitiētės šventė savo antrą metinę šventę — įkurtuves. Kaip visur pradžia sunki, taip ir Liepojuje orškėčiais buvo kloti takai, kuriais vargdienės mergaitės jieskojo sau geresnės ateities. Per įkurtuves buvo priimanos į draugiją be skirto visos, kurios tik išrašyti norėjo ir mokėstį sudėjo. Gražu tai buvo iš pat pradžių pasirodyti dideliame buryje, bet skaisti ašara veikia apniuko migla. Ilgainiui pasirodė, kad ne visos mergaitės pritinka prie draugijos, prisireikė kai kurias prašalinti. Skaudus tai buvo vaistai, bet reikalingi būtinai. Kad nesuklysta, tai patvirtino tolesnis elgimasis iš draugijos prašalintųjų; tuojaus pradėjo draskymo darbą. Sukėlė prieš draugiją policiją ir žandarus, paleidė po lietuvių ir latvių pirmėviškus laikraščius melagingas žinias apie draugijos veikimą su skundomis ir nekaltų asmenų šmeižimais. Gudriai išnaudojo apskresnėję ty mergaičių įnirsimą ir iš jų tulžies stengėsi sutaisyti nuodus prieš katalikišką susidraugavimą. Bet viskas veltui — kur tiesa ir dora, ten ne ką tepelnys iš už tvoros svaitydamas akmenimis.

Nutilo vėtros, priešai apirimo. Draugija išliko sveika ir žymiai sustiprėjo. Prieglauda su knygynėliu ir skaitykla gerai patarnavo dar mažai susipratusioms mergaitėms. Prieglauda su laikė nuo iškrypimo iš doros kelio, o skaitykla švietė protą ir dailino būdą. Stebėtis reikia, kaip tos darbo mergaitės nesigailėjo laiko apsišvietimui. Kaip biteles pavarųje apsupa pražydušias gėles, taip Zitiētės šventavakariais šimtais susirinkdavo pasiklausytų skaitymų ir pamokymų savo šviesesniųjų sąnarių-patarijų, kurių nors vienas visuomet atsilankydavo. Tie vakarai su mokslu ir dvasiški pamokslai, po šv. Mišų bažnyčioje išryto sakomai į tarnaites, įeš draugijos gyvenimui naują dvasią—apšvietė protą, dailino širdį. Viena tik nelaimė, kad lig šiol dar nepavykta įkurti vakarinių ir šventdienės kursų. Savyšalpa apsirošė taisytais (per pusantų metų): 41 mergaitė ligoje gavo prieglauda ir gydytoją, 107 mergaitės, likusios be vietos, gavo pastogę, 11 mergaičių gavo pašalpą pinigais po 6 rublius (2 dvigubai). Draugija turi nuolai gyvais pinigais draug. su nuosimėiais banke viršaus 2000 rubl. ir mantos daugiau kaip už 200 rublų.

Draugija tvirtėdama žymiai nesiekia taip aiškiai sąnarių skaitliu. Nemaža dalis užaitės ilgiau pumėčio nepekeis nei dalies meilės mokesnio, už tai valtyba nutarė ty visą nebi-

traukti į metinę atskaitą— tokio būdu tikrųjų sąnarių dabar yra 283, o draug su amžiniais (9), patarėjais (38) ir garbės (4) iš viso 334.

Draugiją veda daug prityrimo įgijusi ir pilnai tarnaitės atsidavusi mokytoja Bronislava Visgirdaitė; o kasos ir raštinės reikalus lanko savo tvirtose rankose p. Jonas Mickievičė, dabartinis Liepojaus Lietuvių susišelpimo draugijos pirmininkas. Tokių sumaningų vedėjų sekama pėdais draugija gali drąsiai vilties susilaikiant geresnių dienų. Ypač pažymėti reikia kas kart didesni prisirišimą prie savo draugijos visų sąnarių ir pilną užsitikėjimą savąja valdyba, į kurią išrinkta 5 tarnaitės prie 3 sąnarių-patarijų.

Ateinančiais metais žadama įkurti savąją skalbyklą ir kepyklą — ligšiol privatiu būdu jau ir įsteigtas, tik tai ne draugijos vardu. Savasis bustas liks padidintas ir knygynas praplatintas, kurių naudai sąnariai sumetė savo sidabrinus ar varinius pinigėlius, o kun. Indrulis sudėjo auksinius 15 rubl. — Šviesa ir dora su tikyba sujungtos — tai obalsis lietuvių tarnaičių. — "Vienybė".

Iš Argentinos. Buenos Aires'o mieste yra susitvėrusi lietuvių draugija "Diegas". Draugija gana didelė, kiekvienas sąnarys moka po vieną perą kas mėnuo. Gaila labai, kad negauname pakakti naujų knygų ir laikraščių pasiskaityti. Be to susirinkimuose neduodama geros atskaitos. Pažymėtinas daktas, kad laike susirinkimų esti varžytinės, kam buti pirmininku. "Diego" draugija taisyso lietuviškus vakarus. Praeitais metais buvo du vakarai, o šiais metais vienas—balandžio 22 d. Bet visų —pirma buvo pataisytas bufetas su svaiginančiais gėrimais (visi vakarai panašiai taisomi). Nors mokėti reikėjo gana brangiai, bet prisirinko po daugiau žmonių, kurie mėgsta gerokai išgerti. Paskutinis vakaras buvo toks: visų — pirmą išgėrė, paskum lošimas, prakalbos, šokiai, vaidai tarp savęs ir... "anioluų sargų" atsiradimas, kurie "sutaikė" draugus. Visi, žinomas daktas, labai nuvargsta... bet daugiausia pirmininkas. Reikėtų labiau rūpintis draugijos reikalais.

"Liet. Ukinin."

Naujienos iš Amerikos.

Paspringo žuvies kaulu ir užduso.

Pittsburg, Pa. Nekuris Filipas Rosolow nuėjo su draugu žuvalty ir sugavo tik vieną, bet labai didelę žuvį, kurią jo žmona gardžiai sutaisė vakarienei. Pailės ir išalkęs Rosolow sėdo prie stalo ir godžiai griebėsi kvepiančios žuvėlės, bet pirmąjį kasinį rydamas paspringo didele jos ašaka ir užduso, pirmąg gydytojo pagalba spėjo pribūti.

\$3.500 papugos užlaikymui.

Oklahoma City, Okla. Neseniai pasimirė šia kapitalistas Tamas Billingsis, kuris testamentu paskyrė tris tukstančius penkis šimtus

dolerių papugos užlaikymui, kuriai jau 26 metai.

Žemdirbių turtingumas.

Washington, D. C. Sulys žemdirbystės skyriaus statistikos, tik viena Minnesotos valstija turėjo pereitais metais dirbamos žemės, galvijų, avių, naminių paukščių, bičių ir kitokios gėrybės už \$161,528,000.00.

1900 metais, tai yra prieš dešimt metų tos valstijos farmos sykiu su gyvu inventorium buvo vertos \$89,063,000.00 arba \$72,465,000.00 mažiau. Iš to matyti, jog žemdirbystė ir galvijų ir naminių paukščių auginimas Suvienytose Valstijose žymiai pakilę, — beveik pasidvigubinę.

Statys milžinišką viešbutį.

New York, N. Y. Rengiamasi neužilgo pradėti statyti prie septintos gatvės milžinišką viešbutį už penkis milijonus dolerių. Už vieną plečių viešbutiui užmokėta \$1,350,000.00. Viešbutį statys bankierių firma, o randa vos ji turtingas hotelistas, mokėdamas tris šimtus penkiasdešimtis tukstančių dolerių randos metams. Nors hotelis, kuris turės dvyliką šimtų vien svečių kambarių, dar nepradėtas statyti, bet randavojimo kontraktas jau padarytas ant 20 metų.

Grabinių konvencija.

Peoria, Ill. Pereitą savaitę atsibuvo Peorijoje Illinois valstijoje grabinių konvencija. Pribuvo trys šimtai delegatų. Negeistinus bijantiems mirties svečius su tiko ir pasveikino miesto mavoras Woodroff.

Ilgas amžius.

Rockfield, Cal. Gyvena čia senutė Marija Rodriguez, paeinanti iš Meksikos ir turinti jau 127 metus suviršum. Neatsisveigiant į tokių amžių, senukė užlaikė sveiką protą, gerai mato ir girdi ir net šiek tiek triusia apie namus.

Ivežimas ir išvežimas prekių.

New York, N. Y. Pereitą savaitę per New Yorko portą įvežta Suvienytosna Valstijosna užrubežinių prekių už \$17,030,695, vietinių gi prekių išvežta už \$23,175,658. — Pinigų atvežta iš užrubežiaus \$93,617 sidabru ir \$1,101,600 auksu.

Namai neturintiems namų merginoms.

Rockford, Ill. Neseniai pasimirusi čia Margarita T. Skiff, žinoma sufražistė ir blaivybės platintoja, užrašė puišką savo rezidenciją prieglaudai doroms, o neturintiems namų merginoms. Nuo šimtis nuo sudėtų bankose pinigų pirmiausia eis užlaikymui naubašniškes palieguosios sesers, o jai mirus — prieglaudos užlaikymui.

Coloradoje stokuoja ropų.

Greeley, Colorado. Pirmą syk' šios Valstijos istorijoje pristigta bulvių, kurios, jau treti metai, kaip neuždera.

Ligšiol Colorado galėjo tukstančius bulvių bušelių išsiųsti kitoms valstijoms, iš ko turėjo nemažą pelną. Dabar priversta parsitraukti į Kalifornijos ir mokėti augštas kainas.

Apvogė krasos vagoną.

Memphis, Tenn. Tris vyrai kaukėmis ant veidų suėmė netoliese šio miesto

Atsiveikinimas.

Veltui pasikorė.

Janesville, Wis. Manydamas, kad jo pati pabėgo su kitu vyru, turtingas duonkopy William Wilkenson baltisai nusiminė ir pasikorė. Mat Wilkensonienė nieko vyrui nepasakius, išvažiavo į Belvidere, Ill., pas gimines. Sugrįžusi rado vyrą bokabant ir, po laiku, širdingai apgailėstą, kad taip neišmintingai pasielgė.

Ikvalei prisiplėšę, nušoko nuo trukio ir pasislėpė taip, kad nei pėdsakų neliko.

Duosnumas misijų reikalams.

Philadelphia, Pa. Susirinkime baptistų sąjungos, žinomos čia po vardu Baptist World Alliance, nutarta surinkti šimta tukstančių dolerių įsteigimui baptistų seminarijos Peterburge, Rosija. Susirinkusieji buvo taip persiėmę tuo nauju užmąnymu, jog ant vietos sudėta septynioliosdešimtis tukstančių dolerių. Susirinkime dalyvavę delegatai iš Rosijos, kurie užtikrinę, jog baptistų propagandos darbas turėsias ten gerą pasekmę.

Skaitytus nedėlios mokyklų (Sunday School) mokinių.

San Francisco, Cal. Per konvenciją draugijos International Sunday School, josios sekretorius Marion Lawrence išdavė raportą, iš kurio matyti, jog visoje šalyje lanko nedėlios mokyklas 14,946,504 mokiniai ir mokinės. Pastaraisiais trejais metais mokinių skaitlius pasididinęs 1,431,006 asmenimis. Mokytojų jose yra 173,459. Abėlu skaitliu mokytojų viešose Suvienytų Valstijų mokyklose yra 1,670,686; prie šios sumos neprisirokuoja parapijų mokyklų mokytojai, kurių ir gi nemažai.

Sugavo apgavikę.

Waterloo, Iowa. Areštuota čia tula moteriškė vardu Mildred Winner už padirbių čekių. Suimtoji prisipažino sufalšuotais ant vardo firmos, kuriai dirbo, čekiais paėmusi \$600.00, kuriuos išleisusi parėdams ir deimantams.

Suareštuota buvęs Unijos kasininkas.

Boulder, Colo. Areštuota čia James R. Maley, alias Sam Jones už išaikvojimą keturių šimtų dolerių, priegulinių vietinei kasėjų unijai, kurios kasininkų sumintasis buvo. Rasta jis prie darbo Centennial kasykloje. Sulintasis prisipažino prie kaltės ir teisinosi tuo, jog jo žmonai sunkiai susirgus, neturėjęs savų pinigų jos gydymui ir buvęs priverstas paimti iš Unijos kasos.

Vokiečių giedorių suvažiavimas.

Milwaukee, Wis. Šiame mieste laiko konvenciją vokiečiai giesmininkai. Vien vyrų suvažiavo tris tukstančiai keturi šimtai. Pukus koncertai Auditorium salėje sutraukė minias klausytojų, daugiausia vokiečių iš visos apilinkės ir iš toliau atvykusius.

Skrybelė išgelbėjo gyvastį.

Holyoke, Mass. Jauna mergina May Murphy važiuodama tramvajumi taip išsigando pasirodžiusios motorinės ugnies, jog šoko stačia galva pro langą ir butų gal ant smert užsimušusi, kad ne druta skrybelė, kuri išgelbėjo jai gyvastį. Skrybelė, \$50.00 verta, žinoma, susiplojo, išsidirbo ir jau negalima jos nešioti, už tai neišmintinga mergina graudžiai verkė skrybelės ir, sakė, bevelijusi pati susižeisti, nei tokio parėdo netekti.

Nevalia dirbti nedėliomis.

Hartford, Conn. Darbo Komisija įteikė Connecticut

valstijos legislaturai (darystol) patvirtinimui, užgnauti kuosatri dirbti visas septynias dienas per savaitę. Iškirtik namų tarnus ir darbininkus, kurie, laukrinkimo žemės valsty, dirbti ir nedėliomis. Kios-gi rūšies darbininkai mokėtu žymią pabausdarbdaviai trigubą, nepildytų šio įstatymoris, tikimasi, bus užtvistas.

Bevelio mirtį negu ma.

Deadwood, S. D. Western State Banko ninkas Hameister prantant visokių spekuliacijų būikos pinigų Atidengus pinigų tras kasininkui grėsė tolaugilgi metai kalėjimo. Sėję savo likimą, Hamebevelio mirtį negu mūgėdą ir ilgą bausmę. Atėjus šerifui jo suimtasizūdė vienu revolverio viū.

Ypatingas atsitikimas.

Newark, N. J. Šiame mieste buvo toks atsitikimas. liejant pamatę pasitų šunį, davė jo į keturias švriais paguldė jį ant tos. Viena kulpių perkasit šunės galvą, lengvai žeidė netoli sėdėjusigonkų ponį Pastinę į kaktas. Pasitūmo bakerylės, buvosios ant kulkos, dasigavomoteriškės kraują, ir dab nelaimingoji turės mirti bsausiose kandiose.

GERA PROGA.

Hotels ant pardavin. Su visais įrengimais, formičiais, taipogi su daug be tavoro: šnapso, cigarečių. t.t. Prie namo yra geras bėlis, vieta labai paratnos ant kampo tarpe lievių ir kitų tautų. Savinkas priverstas parduoti dlel silpnos sveikatos. Atsiųskti šiuo adresu: John Hamboss, 184 Bennett St., Amerio Bow.

ago, Ill., 15-ta kuopa
L. R. K. A. turės sa-
bertainių susirinkimą
dėlioje, 9-tą dieną liepos
11 m. 12-tą val. dieną, sa-
parapijos šv. Jurgio K.
32-tro Pl. ir Auburn ave.
No. 31.
Kiekvienas sąnarys pri-
būti ant šio susirin-
kimo, nes labai daug svarbių
dalykų yra dėl apšarvavimo,
taipgi bus bertainių mo-
tėtis; prašome atsivesti
savo narių ant prisirašymo
Susiv., nepamirškite,
už privedimą naujo są-
nario prie Susiv. gausite
nuo kojos 25c., katruos iš-
skėsis kasa Susiv., bet ne-
mau, kaip už 5 narius, no-
dami gauti didesnių paaiš-
nimų apie tuos reikalus
sąsiai atsiskaiti prie ku-
os aeks.
Aleks. Byanskas, prez.
M. Z. Kadzievskis, sekr.
73 kp. S. L. R. K. A. iš
Madison, Pa., laikys bertai-
nų susirinkimą 11 d. liepos,
val. vakare pas Nikodemą
Stankovičių. Visi privalo
susirinkti.
S. Marčukonis, sekr.

ATSIKUSIO VARGONININKŲ SEIMO.
Ka tik po susivažiavimų
Lietuvių Varg. Amerikoje,
priame tapo užmegzta
Sąjunga Lietuvių Vargonin-
kų Amerikoje", pra-
samba jo po visus laikraš-
tus, kad S. L. V. A. nieko
nutarė savo pirmame su-
sirašyme.
P. Vargomatis No. 25
Viln. Liet. tiesiog sako,
kad jam net neaiškus siekis
S. L. V. A. ir klausia: ar S.
V. A. tapo sutvėrta, kaip
profesionalinė darbininkų
sąjunga kovojanti su savo
klasės "dėliu" dėl didesnių algų,
ar kaip savo profesijos ir
moklo draugija dėl pa-
sienio mūzikos ir dailės tar-
pagonininkų Amerikoje?
Jei taip, kaip p. Vargoma-
tis neaiškia, jeigu ir "Viln.
Liet." savo laiku buvo pra-
samba, jog siekis Sąjungos
Liet. Varg. Am. yra: "pakelti
mūzikos mūšį bažnyčiose ir
tautiško mūziką", o juk su-
santama per save, kad var-
gonininkai nepakiltė patis
mūzikos, negalės pakelti,
nei bažnytinės, nei tautiš-
kos mūzikos. Taigi ir tapo
sutvėrta Sąjunga ne kaip
tarybinė sąjunga, bet kaip
savo profesijos ir savo moka-
lo draugija, kuri rūpi pas-
teigimu mūzikos tarpe vargo-
nininkų Amerikoje. Kilant
mūzikai tarpe vargonininkų,
kita ji mūsų bažnyčiose ir
drauge tautiško mūzikos.

Antras paragrafas S. L. V.
A. skamba: "parama vargo-
nininkų, kaip Amerikoje
sąnarių, taip ir iš Lietuvos
atkeliausių". a, Sąjunga
kaip neturintys vargoni-
ninkus, norinčius lavintis
mūzikoje. b, Naujai atke-
liavusiems ir žmonai Ameri-
koje esantiems netekus vie-
tos, Sąjunga stengsis suieš-
koti ji ir e, Ipuolusiam var-
gonininkui kokion nelaimen
Sąjunga stengsis pagelbėti
pagal ligalę.

Šis paragrafas parodo,
jog Sąjunga yra: šiek tiek
panaši į darbininkų uniją,
bet visgi nėra pastatyta vien-
tam, kad korot už padidin-
sios algų, kas pas darbininkų
mūšas yra.

Trečias paragrafas sako:
"Tiesiog vienodas giedojimas
bažnyčiose". Įvedimas vieno

do giedojimo bažnyčiose yra
tam: atsitiktus kokiai iškil-
mei katroj bažnyčioje, kad
artimesnėji vargonininkai
galėtų su savais chorais be
extra prisirašymo susiva-
žiuoti ir sujungtomis spēko-
mis papuošt iškilme.

Taigi dabar rodos siekis
S. L. V. A. bus visiems su-
prantamas.

Kaslink muzikališko lai-
kraščio ir mokyklos, irgi bu-
vo daug kalbėta, bet pasiro-
džius, kad šiandien neįvyk-
domi dalykai, tai ir nutari-
muose nepažymėta, nes taji
dalyką susivažiavimas pali-
ko tolesniam laikui. Kada Są-
junga sustiprės skaitlium
narių ir išdu, tai, be abejo-
nės, kad ir šie paskutiniai
dalykai bus įvykinti.

Taigi nėra teisybė, kaip
laikraščiai nuskambino, kad
Seimas Sąjungos L. V. A.
nieko nenutarė. Seimas nu-
tarė tą, ką šiandien galima
įvykinti, o paliko tuos daly-
kus nuošaliai, iš kurių nuta-
rus neišėitų daugiau nieko,
apart muilo burbulų.

Didžiausią svarbą Seimas
dėjo ant to, kad kiekvienas
Sąjungos narys, per šiuos
metus stengtųsi, kiek galint
kuodaugiau sutraukti var-
gonininkų prie Sąjungos ir
kad ateinančiam Seimui vietoj
9 vargonininkų (kaip kad bu-
vo šimet), suvažiotu keliolika
dešimtis, o tadą didesnį jie-
gą turėdami, galėsime ir
svarbesnius dalykus nutart.

K. Strumakis.

**SUSIV. L. R. K. A. CEN-
TRO VALDYBOS
ADRESAI.**

Jonas Rikteraitis, prez.
67 James St.,
Waterbury, Conn.

Mateušas Toluba, vice-prez.
1139 Wyoming ave.,
Exeterboro, Pa.

Kazys J. Krusinskas, sekr.
457-17th St.,
Brooklyn, N. Y.

Pranas Burba, kasierius,
454 Main St.,
Edwardsville, Pa.

Kasos globėjai:

Juozas Vasilauskas,
112 N. Greene St.,
Baltimore, Md.

Jonas Jaroševičs,
266 Silver St.,
So. Boston, Mass.

Kun. V. Vizgirda, knygius
190 S. Meade St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kun. J. Dumčius, dvas. vad.
P. O. Minersville, Pa.

**Sąjungos Liet. Vargonin-
kų Amerikoje vyriausy-
bės adresai.**

K. Strumakis, prez.
190 High St.,
Brooklyn, N. Y.

P. Grajauskas, vice-prez.
Paca & Saratoga St.,
Baltimore, Md.

J. Stulgaitis, kasierius,
40 Sylvanus St.,
Wilkes-Barre, Pa.

A. Gudaitis, sekretorius,
P. O. Box 73
Silver Creek, Pa.

Menkai interesuojantis.

— Nuo savo busimosios
pačios reikalauju tikrai mel-
lės.

— Kaip tai gražu iš tam-
stos pusės!

— Kraičio-gi reikalauju
nuo jos tėvo.

FAKTAI IR PRINCIPAI.

Pastarame laike vilniškiai
lietuvių laikraščiai plūptę
praplūpo aštriais polemiš-
kais straipsniais. Iš vienos
pusės musis "Viltis", iš
kitos "Kur. Vil." ir "Gon.
Codz." kuo ne kiekviename
savo n-je pilni tos polemiko-
kos. Negalima sakyti, kad ji
neturėtų savo raišio, d'e-
t r e. Iš dalies ji reikalinga
ir naudinga. Ačiū tiems gin-
čams mes išgirstam kaskart
daugiau žinotinų faktų ir
suzinom nevieną naują tauty-
stės principą. Tie faktai
ir principai turi mums nema-
žą svarbą. Iš faktų tverias
tautų istoriją, principai
skina kelią tolesniam jos
bėgiui. Nežinant faktų iš sa-
vo praeities ir dabarties,
sunku išlaikyti objektyviš-
kumas tautiniuose ginčuose;
nežinant priešininko principų,
visai negalima su juo su-
sišnekėti. Tu kalbėsi savo,
jis—savo; ginčams ne bus
galo, o tautai—jokios nau-
dos.

Žinodami tai, mes nei ne-
bandysime čia kištis į Vil-
niškių lietuvių ir lenkų gin-
čus. Tai užimtų daug vietos
mūsų laikraštyje ir būtų ne
kuo kitu, kaip vien trumpu
perpasakojimu tu, ką "Vil-
tis" taip plačiai ir taip sąži-
ningai paduoda. Taigi atidė-
dami kitam laikui mūsų pa-
prastąją peržvalgą lenkų
spaudos apie Lietuvą, mes
užsiganėdinsime čia vien
prisiminimu iš vienos pusės
tų iš senovės ir dabarties
faktų, kurie ginčuose tarp
lenkų ir lietuvių nepaliauja
turėję savo svarbą, iš kitos
tų principų, kuriuos abi besig-
ninčijanti tauti jau aiškiai
suformulavo, arba tyliai jų
laikosi ir vardan jų kovoja.

I.

Pirmučiausias faktas—tai
lietuvių tautos buvimas. Ne-
žiurint į Gizberto ir kitų
tolygių mokslininkų prie-
šingus tvirtinimus—lietuvių
tauta ne išmislė: ji buvo ir
yra, taip pat kaip ir lenkų
tauta.

Pradžioje, priešistori-
kų amžių gludumose abi
tiedvi tauti gyveno skyrium.
Pagyvenę ilgą laiką pietų
krašte, ant Dunojaus krantų
ir Balkanų pussalyje, lie-
tuviai dėl nežinomų priežas-
čių išsikrausto iš ten ir dan-
ginasi šiaurėn.

Pirmuose mūsų eros am-
žiuose lietuviai, be abejo,
randas jau savo dabartinėse
sodybose. Pasiekę Baltijos
juras, randa jie čia likučius
finiškųjų tautų (Līvūs). Ar
čia buta lenkų, jokių žinių
nėra.

Atsitolinę nuo židinio sie-
nos graikų kultūros ir tarp-
tautiškų santykių, apsigyve-
nę traškančiose giriose—
lietuviai palengvėl praranda
savo senovinį kultūrinį tur-
tą; tiksliai kalboje, padavuose
ir mytlose lieka žymės jų
artimybės su apšvestomis
tautomis.

Lietuvių kalba, anot Grim-
mo, artimiausia sanskritui,
turi neapsakomą svarbą su-
lyginamoje kalbotyroje. Ge-
riausi filologai vienbalsiai
tai pripažįsta).

Kalba vienija lietuvių ir
ilgą laiką yra vienatiniu pa-
matu jų tautystės; tautiško-
ji tverība apsieišikianti
tautiskose giesmėse, dainose,
raudose, sutartinėse, pasa-
kose, įvairiose apeigose, yra
lietuviams nuolatinis ži-
dintis.

1) K. Skirmunt: Nad Nie-
dumem i nad Baltykiem, p.
16—17.

niu palaikančiu juse lietu-
vystės dvasią.

Užpildinėjamai kairėnų
gudų, lenkų ir vokiečių—
verčia lietuvių spiesties
krauvon, organizuoti savąją
valstiją.

Pirmą, neabejotinai tos
valstijinės organizacijos
ženklai pas lietuvių pasiro-
do pradžioje XIII amžiaus.
Kunigaikštis Algimuntas
1226 m. su 7000 vyrų—lau-
ko jau Smolensko ir Pskovo
apylinkes—čia į talką let-
galiams ir žemgaliams prieš
Kardininkus.

Jo sumus Ringaudas (1226
—1240) perkėlia savo sostinę
iš Kernavos į Naująpilių,
užduoda skaudų smugį gudų
kunigaikščiams ties Magilua
(1234), sumuša Kardininkus
ties Korsakiškiais (1236).

Ringaudas sumus Erdvy-
las (1240—1241) stojo dra-
siai prieš traukiančius per
Volyniją į Lietuvą totorius
ir ant laukų "Šeibak-pole"
sumušęs juos, priverčia
trauktis atgal.

Erdvylo brolis Minda-
gas (1242—1263) priima
krikštą, gauna iš popiežiaus
Inocento IV karališką vai-
niką sau ir savo žmonai.
Drauge priima krikštą 600
Lietuvos viršūninkų.

Mindaugas steigia pirmū-
tinę Lietuvoje vyskupiją, do-
vanodamas jai valsčius Re-
seiniškį ir Betgališkį.

Bet iš kitos pusės politi-
kos aplinkybės priverčia jį
padėti Prusams ir Žemai-
čiams, sukilusiems prieš go-
dulingą Kryžiuočių Ordeną
ir dalyvauti toje aršioje ko-
voje; baidus mušis ištinka
ties Durbės upe 1261 m. Min-
daugas su lietuviais užduo-
da vokiečiams skaudų smu-
gį.

Vokiečiai paleidžia paska-
lą apie sugrįžimą Mindaugo
stambeldystėn, bet naujausi
historikai išparodo, kad tai
netiesa).

Visą antrąją pusę XIII
amž. užima nuolatinės ko-
vos lietuvių su vokiečiais,
lenkais ir totoriais.

Labiausiai atsižymi Vytenis
(1293—1316). Jis devy-
nis kart eina į Lenkus, pa-
grįždamas su gausiu gro-
biu; įsiai išveja Kryžiuočius
iš Žemaičių ir apsigynimui
nuo jų stato ant Nemuno
kranto keletą apginkluotų
pilių.

Vytenio brolis Gediminas
(1316—1341) sumuša Kry-
žiuočius ties Žemiais (1319)
įkuria Vilnių (1322) ir per-
kelia čion—savo sostinę iš
Trakų; užima visą Volyniją
su Vladimiro miestu, pade-
da pskoviečiams pergalėti
Kryžiuočius, priverčia Nau-
gardą daryti sandarą su lie-
tuviais ir atiduoti savo su-
nui Narmuntui pilis Ladoga,
Ižorą, visą Koreliją ir pusę
Kaporijos; išleidžia savo
dukterį Anastaziją už Di-
džiojo Maskvos kunigaikš-
čio Simeono, o kitą dukterį
Aldoną—už Kazimiero, su-
naus Lenkų karaliaus Vla-
do Lokietko; ši kraičio vieto-
je atveda su savim apie 10-
000 Gedimino palinuosutų iš
nelaisvės lenkų.

Beto apie 1333 m. Gedimi-
nas eina trečią kartą Gudijon,
užvaldo Ovruchą, Žitomirį ir
užgrobė patį Kijevą. Su užko-
votimis sritimis pasielgia
teisingai: palieka jiems jų ti-
kybą, įstatymus, papročius
ir net valdininkus iš jų pa-
čių tarpo. Rupinas jis ir
krikštą priimti, rašo laiška

2) K. Skirmuntaitė: Min-
daugas Lietuvos Karalius.
Kaunas 1908.

ir siunčia pasiuntinius pas
popiežių Joną XXII, jo glo-
bai pavesdamas save ir savo
kraštą. Bet Kryžiuočių in-
trigos ir nužudymas Gedimi-
no pasiuntinių į niekus pa-
verčia gerus Gedimino no-
rus.

1326 Gediminas daro san-
darą su lenkais, siunčia
jiems talkon stiprių raiti-
ninkų pulką (10,000), kurie
vadovaujami Algirdo, Gedi-
mino sumus, pasiekę Mag-
deburgą ir Frankfurto apy-
gardas, grįžta laimingai su
grobiu namo.

1331 ties Plaučiais lie-
tuviai su lenkais užduoda di-
dėlį smugį Kardininkams.

1362 lietuviai Vaidoto va-
dovaujami noriai gina Kau-
no pilį—ir ją Kryžiuočių
išgriautą, 1376 m. išnaujo
atstato.

Atmokėdami vokiečiams,
lietuviai užpildinėjo ir jų
kraštą. Tokių žygių į Prusus
buta 31, į Padanguvį 11.

Algirdui viešpataujant
prasideda lietuvių su len-
kais barmiai dėl Volynijos.
Net keturios įvyksta karės
dėl tos srities. Galop lie-
tuviai satinka atiduoti len-
kams mažesniąją Volynijos
dalį su Vladimiru ir Kre-
meneu, didesniąją sau pa-
silikdami.

1362 Algirdas traukia į
Podolę ir ties Mėlynais Van-
denimis sumuša įsibrovu-
sius totorius.

1346 m. terioja Naugardo
apylinkes, supykęs dėl nau-
gardiečių neištikimybės.
1368, 1370 ir 1372 m. per tris
kart daro žygius į Maskvą,
ir laimi kovoję.

Mirdamas Algirdas palie-
ka Lietuvą praplatintą nuo
Baltųjų iki Juodųjų marių.
Matydami lietuvių galy-
bę, lenkai įsiekio progos su-
siartinti su jais. Lietuvių
stambeldystė kliudo artimes-
nį sąryšį su lenkais, duoda
progą Kryžiuočiams užpul-
dinti ant Lietuvos. Ragi-
nant lenkams lietuvių kuni-
gaikščiai Jogėla ir Vytautas
sutinka priimti krikštą ir
aplinkybinti visą Lietuvą.
Tai įvyksta 1386 m. Tapęs
krikščioniu Jogėla veda len-
kų karalaitę Jadvigą ir pa-
siduoda lenkų įtekmei. Lie-
tuvos likimą ima į savo ran-
kas Vytautas, apšauktas ir
pripažintas Didžioju Lie-
tuvos kunigaikščiu, kursai
per 40 metų viešpatavimo
iškelia Lietuvą ant augščiau-
sio laipsnio.

Jis čia įveda Lietuvon
vienovystę, priversdamas
mažsniusius kunigaikš-
čius savęs klausyti. Jis 1428
eina ant Naugardo, užima
Porehovą ir priverčia nau-
gardiečius užmokėti sau
15,000 rub. Jis išleidžia savo
dukterį Sofiją už Maskvos
kunigaikščio Baziliaus I, su
kurio susipykęs užvaldo
Velikije Lukį, Rževą, Kara-
čovą, visą Sieversko sritį
iki pat Kursko. Tvero ir
Riazaniaus kunigaikščiai
pripažįsta Vytauto valdžią
ant savęs.

Jausdamas savo galybę
stoja drąsiai į kovą su nuo-
žniais totoriais, ir nors 1399
prie upės Vorsklos lieka per-
galėtas, bet savo gedrumu
ir politika priverčia totorių
chamų savęs klausyti, o 1430
m. du iš jųjų apvaikavęs
Vilnių siunčia į Aukšinę
Ordą.

Galop 1410 m. ties Žalgi-
riu drauge su lenkais, gu-
dais ir totoriais užduoda ga-
lutiną smugį Kryžiuočiams,
po kurio tas baidus Ordenas,
parodęs dar du kart savo
gyvybės ženklą (1414 ir 14-
22), baigia savo buvį.

Pabaiga bus.

**Redakcijai prisiusti
laiškai.**

(Nuo Redakcijos. Aps-
čioje paduodame p. V. Rač-
kausko laiškelį. Laikome sa-
vo reikalu paaiškinti, jog
straipsneliui: "S. L. A. Sei-
mas" medžiaga buvo senta
daugiausia iš "Vienybės
Lietuvinkių"—iš ten tai
ir sužinota apie "carus" ir
t. t. P. Račkauskas, kaip
raštininkas, sėdęs prie stalo
salės priešakyje, labai leng-
vai galėjo neišgirsti visokių
"epitetų", beriamų lyginai
iš rankovės ant įvairių S. L.
A. veikėjų. Jis galėjo pra-
leisti pro ausis ir visokius
trūkumus, kas jam dar leng-
viau dovanotina, ypač dab-
bar, kad "Tėvynės" redaga-
vimas uždeda naują priede-
mę: nedaryti jokių trūk-
mų, nekelti vaidų, skelbti
amžinai, kad S. L. A. viskas
"all right". Žodžių sakant,
p. Račkausko straipsnelis
daro tokį įspūdį, lyg būtų
rašytas ne iš širdies, bet
dėlto, kad dabar reikia taip
rašyti. Tas žodis: "reikia"
reiškia, kad pirmą p.
Račk. tapo išrinktas "Tėv-
redaktorium, kiti laikraš-
čiai (pav. "Keleivis"—o
visi žino, kas tas "Keleivis"
yra) su mielu noru naudojo-
si p. Račk. plunksna. Ką-ka,
bet naujo "Tėvynės" redak-
toriaus bent gerus norus rei-
kia pagirti. Tie geri norai
apsireiškia, kad ir slėpime
negeistinių apsieišikimų or-
ganizacijoje (nesutikimai,
barmiai, ardynai); dar dau-
giau išeina jie į aikštę, ku-
omet vaidų priežastis yra—
jei atsikartosime—nustu-
niamos šalim. Ir taip, vi-
siems žinoma, jog netoli ke-
turi tukstančiai S. L. A. na-
rių buvo atsimetę nuo or-
ganizacijos vien dėl didelių
mokesčių, kuriuos naujoji
konstitucija buvo ant jų už-
kravusi. Nustojimas keturių
tukstančių narių—tai juk
nemažas smugis bent kokiai
organizacijai. Kad užgy-
džius šitą žaizdą, reikėjo sei-
mui padaryti šokių tokius
nutarimus apie šitą konsti-
tucijos skyrį. Tuo tarpu ne-
padaryta nieko, o kaip p. R.
sako, komisija pagarsia sa-
vo nuomonę apie mokesčius
tik aplink Naujus Metus,
da-gi su pasarga, kad komi-
sijos nuomonę galės atmes-
ti ateinantis seimas. Svar-
bus klausimas tapo ne išriš-
tas, bet tik nustumtas šalim:
padaryta kaip tik tas, apie
ką buvo minėta "Drauge".

P. Račk. laiškelio skaity-
tojai privalo atkreipti di-
džiausią atidą ne į argumen-
tus, bet į jo autoriaus gerus
norus).

**Gerb. "Draugo" Redak-
cija:**

29-me "Draugo" num. pa-
tilpo straipsnelis "S. L. A.
Seimas" kuris daugelyje
vietų nesutinka su tikruoju
dalykų stoviu. Todėl kreip-
piuosi į Gerb. "Draugo"
Redakciją, prašydamas vie-
tos šiam mano paaiškinimui.

Seimas nebuvo taip labai
trūkmingas, kaip tai rašo-
ma "Drauge". Aiškus daly-
kas, kad žmonės ne žuvis,
tad gal vienur—kitur ir iš-
kildavo kiek karštesnės dis-
kusijos, bet gi, apleimai-
mant, Seimas praėjo suly-
ginamai visai ramiai ir rim-
tai, ko prieš Seimą daugelio
nesitikėta. Išsireiškimų "ca-
rai", "despotai", apie ku-
riuos "Draugas" rašo, būk
jie "bėrėsi, kaip iš ranko-
vės", aš negirdėjau, nors.

Pabaiga bus.

sekreteraudamas Seime, te-
myjai į visų dalykų bėgi ir
į smulksmenas. Seštoji sesi-
ja užsibaigė šiek—tiek ne-
tvarkiai dėl šių priežasčių:
delegatai, neatsižūrėję į ve-
lybą laiką ir į nuovargę, bu-
vo nutarę skaityti naujus
konstitucijos projektus, kas,
be abejonės, būtų užėmę
daug laiko: tad tuli pareika-
lavo, kad sesija būtų užda-
ryta—štai ta garsoji be-
tvarkė! Pirmininkas Bal-
čiūnas ne dėl betvarkės no-
rėjo atsisakyti vesti Seimą,
bet, kaip pats paaiškino, dėl
to, kad nėra prates visų di-
desnius susirinkimus.

Sulyg konstitucijos ir-gi-
ne taip dalykai atrodo, kaip
"Drauge" yra rašoma. Sa-
koma šičion: "svarbus da-
lykas, už kurįėjo peštynės
organizacijoje ištisus metus,
tapo nustumtas šalim". Da-
lykas nėra nustumtas šalim,
bet, rimtai jį apšvaršius,
užbūgta jis taip, kaip buvo
galima. Vargiai kas būtų
atsiektas, jei Seime būtų ska-
ityta visi įnešimai ir projek-
tai; jei bent tik didelė su-
gaustis laiko be jokių reali-
kų pasekmių. Sulyg pamati-
nių įstatymų—jie yra aiš-
kus ir visiems Sus-o sąna-
riams, nešskiriant, žinoma,
ir komisijos, yra gerai žino-
mi iš konstitucijos. Pamati-
nių Sus-no įstatymų niekas
negali primainyti, jei jų lai-
kosi nors 5 Sus-mo sąnariai
(XXVII, par. 4). Či me-
džiagos komisija turės už-
tektinai iš kuopų įnešimų,
projektų ir dabar veikian-
čios konstitucijos, kurioj
rasime daug gerų ir organi-
zacijai naudingų paragrafų.
Dabar veikiančios konstitu-
cijos Seimas atmesiti negalė-
jo, nes Sus-mas yra užre-
gistruotas tūlose valstijos
pagal naują konstituciją.

Komisija neturės dirbti
"išsijususi, kad apakalbus
pataisytą konstituciją pirm
11 liepos", nes Seimas nau-
rubežiavo jai laiko. Pats bū-
damas toje komisijoje, nu-
manau, kad ji savo darbą
užbaigė prieš Naujus Metus
ir tuokart pagarsina "Tėvy-
nėje", kad kuopos turėtų už-
tektinai laiko apšvaršyti
visą projektą ir nusigauti ko-
misijai savo patėmimą
dar pinn XXVII Seima.

Seime nebuvo "dau-
ginų apie "Tėvynę". Tiesi-
tikra komisija apšvaršė da-
lykus, skaitlinėmis parod-
Seimui, kaip galima su-
žinti lėšos, ir "Tėvynę"
likta po senovės su tūlose
permainomis spausťvėję.

Straipsnio pabaigoje
siminama ir apie mane
menį: iš to, kad Seimas
rinko mane "Tėvynės"
daktoriūmi, bandoma į-
dvasią, kurioje eis Sus-
nėjimo organas; beto pa-
koma, kad Sus-mas perėjo
laisvamanių partiją. Ma-
galva, kaip anas bandymas
ispėti organo "dvasią"
per ankstybas, taip ir pa-
rasis išsireiškimas ne tu-
teturi pamatą. Kiekviena
rimtas žmogus supras,
tokia organizacija, kaip
sivienijimas, negali būti
šama su partijų reikalais
tikslais. Susivienijimo
lai: broliškoji savišalpa,
nybė, apšvieta.

Manau, kad šiuo pa-
nimu atitaisau min-
straipsnio klaidas.

Išardamas "Drauge"
dakeijai ačiū už patai-
mą šitų kelių mano žo-
dų pasilikti su priderančia
garba.

V. K. Račkauskas.
23 VI 1911. Scranton, Pa.

Redakcijos Atsakymai.

KLAUSIMAS.

Gerbiamoji Redakcija!

Ar negalėtumite paaiškinti per Jūsų gerbiamą laikraštį šiuos mitologiskus žodžius: "Argus", "Zeus", "Busiris", "Pandana", "Philomela", "Atrion", "Prometheus", "Bacchus" ir "Tartarus"? Žodžius reikšmes turėjo tie žodžiai senovėje? Už paaiškinimą busiu labai dėkingas.

P. J. M.

Atsakymas:

Pasak senovės graikų mitologijos **Argus** (viskamatas) turėjo šimtą akių: didžiausiam įmigryje penkiasdešimt akių vis buvo atdaros ir tėjimo į viską, kas aplinkui darosi. Jam tai vyriausiojo dievo Zeuso patė. Hera pavadė dabojimą Ione, vienos Zeuso numylėtinės, Zeus pavertė Ione karve, bet pavydė Hera užtėmimo ir šita sposa. Tuomet Zeus nuslūptė savo paklusnų ir gudrų tarną ir tarpininką Hermesą (Merkurių), kad užmuštų Argusą. Bet visados—viską—reginti silbina buvo sunku nugalėti. Tačiau Hermes atliko šitą beveik negalimą darbą. Pradžioje jis ėmė pasakoti sargui visokias pasakaitas, o kad šis užsnūdo, išsitraukęs piemens dūdą ir pradėjo duduoti taip saldiškai, kad Argus visos akys viena po kitos užsimerkė. Tada Hermes jį užmušė ir išgelbėjo Ione.

Zeus — vyriausias dievas (lotinų Jupiteris).

Busiris — mitologiskas Agypto karalius, kurs užmušinėjo dievų garbei po vieną svetintautį, kurs įkėlavo koją į jo šalį — vis tai kad apnūgojus savo kraštą nuo bado. Jį užmušė Herkulis su pagaliu.

Vardas: "**Pandana**" graikų mitologijoje nežinomas. Yra **Pandora**. Apie ją, trumpei manant, šitokia istorija:

Prometėjui išvogus šventą ugnį nuo Olimpo, Zeus susiėmė sudrumsti laimę, kurią toji ugnis nešė žmonėms. Todėl liepė Herkului padaryti iš molio moteriškę, bet su visomis moteriškos alfonybėmis. Jai buvo suteiktas **Pandoros** vardas, o pati išmokino ją visokių naminių darbų. Afroditė dailės apsiėmė. Paskui Graikijos ir Horos aprėdė ją kaip gražiai, kad nei dievai, nei žmonės negalėtų prieš ją pasigirti. Atėnė nuslūptė ją, o Prometėjas brolį Epimėdą ("matantį paskui", t. y. suprantantį savo klaidą) tik po to, kaip ji yra pa-

daryta). Pandora jam patiko, ir jis paėmė ją už savo pačią. Bet Pandora atsinešė su savim gautą nuo Zeuso dovaną — dėžutę, kurią atvožti buvo visai užginta. Epimėdąs neiškentė, norėjo pažūrėti, kas dėžutėje yra, atvožė — ir laukan išlėkė vargai, rūpesčiai, ligos ir kitokios nelaimės, kurios pradėjo tuojau varginti žmones; vieną tik daiktą tespėjo Epimėdąs užvožti — tai **viltį**, kuri ir palikta žmonėms po šiai dienai.

Apie **Philomelą** ilgą istoriją. Užtenka pasakius, jog Filomela buvo dukterė Pandion'o, paveldėtojo Attikos sostinės nuo savo tėvo Erihtonijaus (tas tėvas turėjęs žalio pavidalą). Trakų karalius Tereus buvo gavęs pažadėjimą nuo Pandiono, kad gausias viena jo dukterų už pačią. Buvo jam duota vyriausioji Proknė, bet Tereus paėmė Filomelą, o kad Proknė negalėtų kabintis prie jo, ištraukė jai liežuvį. Istorija baigiasi tuo, kad Proknė pavirto kregždė, o Filomela — lakštingala.

Atrion — mitologiskas arklys su sparnais, kaikurio mis žmogaus kojomis ir kitokiomis keistomis ypatybėmis.

Prometėjas, — sunus Iapeto ir Klymenės, išvogė iš dangaus ugnį (šviesą) ir dovanojo ją žmonėms. Užtai Zeus liepė prikalti jį prie Kaukazo kalnų, kur erelis kasdien ėdė jo kepenas, kurių vėl ataugdavo. Išliuossavo jį Herkules.

Bacchus, kitaip **Dionysius**, vynuogių dievaitis. Graikai, apvaikščiodami uždėrėjimą vynuose, apsigėrdavo vynu; iš to vėliau Bacchus virto ir girtybės dievu.

Tartarus — gili ir tamsi bedugnė, gulinti taip giliau nuo pragaros (Hades), kaip pragaras nuo dangaus. Tenai Zeus buvęs uždarys titanus, kurie pakėlė prieš jį maištą ir padėjo Prometėjui išvogti ugnį iš dangaus.

South Bostoniečiai. Panašų atsitikimų pilna visur. Tamsta nepadodi net vardų ir pavardžių. Žinia neinteresuojama niekam. Netilps.

Pajieškau savo vyro Prano Bušmės, Sėdos par. Telšų apskr. Kauno rėdybos; Amerike penkti metai; pirmiausia gyveno Brooklyne, N. Y. Kas sužinotų jo adresą nuosirdžiai meldžiu man pranešti.

Tikrą atvažiavusi iš Lietuvos jo žmona Julijana Bušmienė, 21 Bridge St., Brooklyn, N. Y.

CHARLES DICKENS.

OLIVERIS TWISTAS.

Vertė JONAS KMITAS.

(Seka.)

Vienatiniui ant to atsakymu buvo tik kartų raudojimai jaunoms merginoms, kuri jį laikė apkabinusi ir drauge turėjo gurbelį ir raktą rankose.

— O džiaugsmas! — šaukė mergina. — Aš jį atradau! O! Oliveri! Oliveri! tu niekadėjau vaikuti, kiek nelaimių nukenčiau iš tavo prieštaisy! Eikš namo, brangus, eik. O, aš jau radau jį! Ačiū Dieviui, radau jį!

Drauge su tais nemuosekliais šauksmais jauna mergina vėl apsiliejo ašaromis, ir pasidarė taip histeriška (merdinti), kad kelios atbėgusios moters paklausė čia jau stovinčio taukuota galva, mėsininko vaiko, ar ne geriau būtų pašaukus gydytojas. Ant ko vaikas, kurs išrodė labai sutingusiu, atsakė, kad jam rodos nereikiant.

— O, ne! tai niekis! — tarė mergina, pagriebus Oliverį už rankos: — jau man geriau. Eiva dabar namo, negeras vaike! Eikš!

— Kame dalykas mergele? — užklausė viena moteriškė.

— O, ponitute! — atsakė mergina, — jau mėnuo, kaip jis pabėgo nuo tėvų, sunkiai dirbančių, gerų žmonių, ir pristojė prie vagių ir nedorų žmonių; jis beveik jau pribėgė vargšę motiną!

— Mažas niekšas! — tarė viena moteriškė.

— Eik namo, eik, tu mažas galvije! — pridurė kita.

— Aš neisiu, — atsakė Oliveris, labai nusigandęs. —

Aš jos nepažįstu. Aš neturiu nei seserų, nei tėvo, nei motinos. Aš našlatis. Gyvenu Pentonvillėj.

— Žiūrėkit, žiūrėkit, kaip jis čivierijasi! — sušuko mergina.

— Ugi tai Nancy! — suriko Oliveris, kurs dabar tik pamatė jos veidą, ir šoko atbulas, su neapsakyta nuostaba.

— Matote, jis mane pažįsta, — kreipėsi Nancy prie aplink stovinčiųjų.

— Jis negali išsisukti. Padėkite man parvest jį namo, geri žmonės, nes jis užmušė tėvą ir motiną ir suskaldys mano širdį!

— Kas čia yra, po velnių! — suriko vienas vyras, išėjęs iš aludės drauge su baltu šuniu; — mažas Oliveris! Eik namo pas mamą, tu mažas šuniuk! Eik namo tuoj!

— Aš prie jų nepriguli! Aš jų nepažįstu. Gelbėkite! gelbėkite! — šaukė Oliveris, norėdamas ištrukti iš stiprių vyro rankų.

— Gelbėkite! — atkartėjo tasai. — Taip, aš tave išgelbėsiu, tu mažas latre! Iš kur šitos knygos? Tu jas pavogei? Duok jas čia. Tai sakydamas, vyras išplėdė iš jo rankų knygas ir kišto jam per galvą.

— Taip, tai gerai! — suriko vienas per langą. — Tik tokiu būdu atvarysi jį į protą!

— Žinoma! — pridurė dailydė, užmiegotoms akimis, pritariamai pažiūrėjęs į langą.

— Tas jį pataisys! — atsiliepė dvi moters.

— Jis da gaus daugiau, — tarė tasai vyras, davęs jam antrą smugį, ir pagriebęs už apikaklės. — Eikš, mažas vaikata! Še! Buliaus akie, dabok jį!

Da nepasitaisęs visiškai po ligai, suglumintas smugiu ir staigaus užpuolimo; nugązintas baisiu šuns urzgimu ir gyvuliškumu to vyro; ir visiškai pergalėtas visuomenės pritarimu, kad jis buvo, tikrai pabėgęs vaikata, — ką vargšas kudiķis galėjo padaryti! Jau buvo sutempę aplinkui namai tik retkarčiais stovėjo, pagelbos negalėjo tikėtis, pasipriešinimas buvo per nieką. Da akimirksnis, ir jį vilko labirintu siaurų kiemų. Jį vedėsi sparčiai, kad koletas jo rinksmy liko nesuprantami. Kad ir būtų suprantami, jau nebebuvo kam gelbėti.

Jau liampos buvo užliebtos, ponis Bedwinienė nekantriai laukė, kad atidarus duris. Tarnaitė jau dvidešimts kartų bėgiojo ant gatvės darsižinoti, ar nematyti kur Oliverio; ir abudu ponai vis da tylėdami sėdėjo tamsiam kambaryje ir žiūrėjo į laikrodį.

XVI.

Apsako, kas atsitiko su Oliveriu Twistu, kada jį Nancy atrado.

Antgalo siauros gatvės ir takai užsibaigė plačia, atvira erdve, kurioje buvo išdraskyti tvarteliai ir šiaip jau budos, nardančios, kad čia būta gyvulių turgavietės. Priėjęs tą vietą, Sikes liovėsi taip bėgęs, nes mergina jau negalėjo tęsti. Atsigrižęs į Oliverį jis liepė jam paimti už rankos Nancy.

— Ar tu girdi? — užgriovė Sikes, matydamas, kad Oliveris lyg abejodamas dairosi aplinkui. Jie buvo tamsioj' vietoj' toli nuo tako, kuriuo vaikščiojo žmonės. Oliveris suprato, kad pasipriešinimas nenudingas. Jis atkišo ranką, kurią Nancy draugiai suėmė.

— Duok man kitą! — tarė Sikes, paėmęs antrąją Oliverio ranką. — Dabar, Buliaus akie!

Šuo pažiūrėjo ir ėmė urgti.

— Žiūrėk čia! — tarė Sikes šuniui, paėmęs Oliverį už gerklės, — jei jis ištars nors vieną žodį, griebk jį! Suprantai?

Šuo suarzgė vėl ir apsilaižęs žiūrėjo į Oliverį tokio mis akimis, lyg norėtų tuoj' įkibti į jo blauzdas.

— Jis paklusnas, kaip krikščionis, tegul apaksiu, jei neteisėbė! — tarė Sikes žiūrėdamas į šunį su maloniu šypsojimu ir žiauriu pagyrimu. — Dabar žinai, ko tu gali sulaukt, vaike; gali rėkti, kiek tik nori. Šuo tave apstabdys. Dabar pirmyn, mažuti!

Šuo įamosavo vnuodega, atlygindamas už tokią gražią šneką; ir da sykį suarzgęs Oliverio pasargai, ėjo pirmiausia, rodydamas kelią.

Jie ėjo per Smithfieldą, nors tai galėjo būti ir Grosvenor Square, Oliveriui buvo vis tiek. Naktis buvo tamsi ir miglota. Krautuvių žiburiai vos galėjo prasimušti per miglą, kuri kas minuta ėjo tamsyn, ir apdengė gatves ir namus kasžinkokiu neramumu. Nuo to visko vieta darėsi dar labiau Oliveriui nepažįstama, o jo ateitis netikra ir pilna nelaimės.

Jiems bėčiant garsus bažnyčios varpas pradėjo mušti valandas. Su pirmu sudavimu abudu sustojo ir pakreipė galvas ten, iš kur ėjo balsas.

— Astunta valanda, Bill, — tarė Nancy, varpui pabaigus mušti.

— Kam dar man sakyti? Juk aš pats girdžiu, — atsakė Sikes.

— Kasžin ar kaliniai tenai girdi? — tarė Nancy.

— Žinoma, kad girdi, — atsakė Sikes. — Buvo per Baltramiejų, kaip čia mane uždare. Viduje ten nebuvo ongnelio nei už skatiką, nes nieks neatsiliepė. Bet, kada mane užrakino ant nakties, tai baladonė iš lauko padarė ūžiantį kalėjimą tokiu tykiu, kad vos nesudaužiau savo galvos į kalėžines duris.

— Vargšai vaikinai! — tarė Nancy, da vis žiūrėdama į vietą, iš kurios buvo išėjęs balsas. — Ak! Bill, kokie jie jauni vyrukai! Bet jie taip kaip ir negyvi, nėra ką apie juos svajoti.

Tuom susiraminiu Sikes lyg nutildė sukilusį pavydėjimą, ir drūčiau pagriebęs Oliverį už rankos, liepė jam eiti tolyn.

— Lukterėk valandėlę, — tarė mergina; — jei tu čia butum užrakintas ant pakorimo, Bill, tai aš taip nesiskubinėčiau eiti pro šalį. Aš trypčia ir trypčia aplinkui, iki pargriūčia, kad ir būtų prisnigta ir neturėčia skepetos apsisupti.

— Ir kas iš to per nauda? — klausė neporadug jau trus Sikes. Jei ne pametėtumei man pjukluko ir dvidešimties masy geros, storos virvės, tai nors čia vaikščioi ir penkiasdešimts mylių, arba nevaikščioi visai, tai man tas nieko negelbės. Eiva! ne stovėjus čia ir nesekus pasakas!

Mergina prunkstėlėjo juokais, draugiai apsisupo skepeta, ir jie vėl ėjo tolyn.

Bet Oliveris jautė, kaip drebėjo jos ranka, ir einant pro liampą patėmėjo, kad jos veidas buvo mirtinai nublankęs.

Jie ėjo pilnai pusę valandos purvinais, mažai einamais takais, sutikdami labai mažai žmonių, ir tų pačių išvaizda nurodė, kad jie priklauso prie to pat lipsnio draugijoje, kaip ir pats Sikes.

Antgalo jie pasuko į labai siaurą gatviukę, ant kurios buvo pilna krautuvių su drabužiais. Šuo pasileido bėgt, lyg žinodamas, kad jau sargyba čia nereikalinga; ir sustojo ties durimis vienu uždarytu ir matomai neapgyventų namų. Namai jau buvo beveik suirę; ant durų buvo prikalta lenta, kad jie yra parsamdymui. Lentos buta labai senos, matyt jau labai seniai ją ten prikaldė.

— Viskas gerai! — suriko Sikes atsargiai apsidairęs. Nancy priėjo prie langinės, ir Oliveris išgirdo skambučio balsą. Jie perėjo į kitą pusę gatvės ir stovėjo keletą minučių po liampą. Davėsi girdėtis lyg negarsus girgždė jimas pakeliamo lango ir tuoj paskui negarsiai atsidarė duris. Sikes be daugelio apeigų nutvėrė nusigandusį vaiką už apykaklės ir visi trys greit atsirado viduje.

Priemenėje buvo visiškai tamsu. Jie palaukė, kol žmogus juos įsileidęs, neuždarys durų.

— Ar yra kas? — paklausė Sikes.

— Ne, — atsakė balsas, kurs išrodė Oliveriui lyg būtų girdėtas.

— Ar senis čia? — klausė vagis.

— Taip, — atsakė balsas: — jis baisiai pasibaigė ant burnos. Ar jis nudžiugs, jus pamatęs? Svis ne!

Atsakymo budas ir balsas, kurs jį ištare, išrodė Oliveriui pažįstamu, bet tamsoje nebuvo galima žiūrėti kalbėtojo.

— Duok kokį žiburį, — tarė Sikes, — kitaip mes nusiuksime sprandus, arba užlipsime ant šunes. Dabok savo kojas daugiau nieko!

— Palūkėkit valandžiukę, aš tuoj' atnešiu, — tarė balsas. Buvo girdėti, kaip kalbėtojas nuėjo, ir už minutės pasirodė ypata p. Jono Dawkins'o, arba Gudraus Sukčiaus. Dešinėje rankoje jis laikė lajinę žvakutę, ispraus-tą į perskeltą lazda.

Jaunasis ponaitis negaišavo, kad parodžius kitokį ženklą, jog Oliverį pažino, kaip tik juokingą nusišypsojimą, bet tuoj' apsisukęs užkvietė ateivius žengti vieną laipsnį augstyn. Jie perėjo per tuščią kuknią ir atsidarė duris į mažą, žemę atsiduodantį kambarį, kurs išrodė lyg būtų pastatytas jam ant kiemo, inėjo į vidų ir tapo pasveikinti garsiais juokais.

— O mano kudlos, mano kudlos! — šaukė ponaitis Charles Bates, iš kurio plaučių tas juokas išėjo; — štai čia jis! o, džiaugsmas, jis čia! O, Fagin, tik žiūrėk ant jo, Fagine, žiūrėk! Aš negaliu išlaikyti; toks juokas, kad nedatu-rėsiu. Laikykit kas mane, ba trūkciu!

Su nesuvaldomo juoko priepuoliu Charley Bates atsigulė ant grindų, ir penkias minutes spardėsi iš džiaugsmo. Paskui pašokęs ištraukė Sukčiumi iš nagų lazda su žvake ir priėjęs prie Oliverio apžiūrėjo jį aplinkui. Tuosyk žydas nusiėmęs savo naktinę mučė ėmė linguoti prieš nusigandusį vaiką. Sukčius, kurs buvo rimtesnis ir retai juokėsi neatlikęs reikalo, stropiai iškratė Oliverio kiemenius.

— Žiūrėk ant jo parėdų. Fagin! — tarė Charley, prikišęs žvakę taip arti, kad vos tik neuždegė Oliverio jupukės. — Žiūrėk ant jo parėdų, puikus drabužiai ir kaip pasiuti! Kaip puikiai! O jo knygos, — ponaitis, ir tiek, Fagine!

Toliaus bus.

"Draugo" Agerimas.

Rev. J. Sutkaitis, 2112 Sarah st., Pittsburg, Pa.

K. Strumskas, 190 High st., Brooklyn, N. Y.

Juozas Mališauckas, Forest City, Pa.

T. Kizievich Box 167, Minersville, Pa.

M. Karbauckas, 52 G. st., So. Boston, Mass.

J. Mikutaitis, 1327 Rebecca st., S. E. Allegheny, Pa.

J. Bartoševič, 4417 Marshfield ave., Chicago, Ill.

M. Urbanavič, Box 35, Thomas, W. V.

J. Antanaitis Box 22, Swoyers, Pa.

J. Versiackas, 65 Davidson st., Lowell, Mass.

Juozas Akevičius, P. O. Silver Creek, Pa.

Vincas Stasevič, 349 Hamilton st., Grand Rapids, Mich.

Jonas Leipus, 1022 Bay st., Superior, Wis.

P. J. Miller, Lithuanian Store, Athol, Mass.

Pr. S. Karzonas, 2422 W. 69th st., Chicago, Ill.

St. Petruškevič, 223 E. 6th st., Mt. Carmel, Pa.

M. K. Petrauskas, 415 Middle st., Kenosha, Wis.

A. Urbonavič, 329 River st., Plymouth, Pa.

Juozas Podukynas, 1338 So. Canal St., Chicago, Ill.

Dem. M. Andriulionis, 65 Davidson st., Lowell, Mass.

Ant. Tuškenis Box 125, Plymouth, Pa.

Julius Bukantas, 94 Blackstone st., Boston, Mass.

Jonas Ramanauckas, 135 Ames st., Brockton, Mass.

B. P. Miškis, Box 124, 35 Arthur st., Montello, Mass.

F. B. Versocky, 257 So. 33rd st., So. Omaha, Neb.

Stanislovas J. Šabas, Box 239, Lewistown, Pa.

Pr. F. Juškevič, 131 Jackson st., Lawrence, Mass.

Jonas Galeckas, 109 So. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

Kun. A. Ežerskis, 5447 S. Wood st., Chicago, Ill.

Pittston Ranges (pečiai)

yra padirbti sulyg veliausiu reikala-vimu ir su didžiausiu musu patyrimu Kiekvienas pečius garentuotas il-giems metams.

Pasiklausk apie juos pas savo pardaveja.

PITTSTON STOVE CO. Pittston, Pa.

Gatvékaryj'.

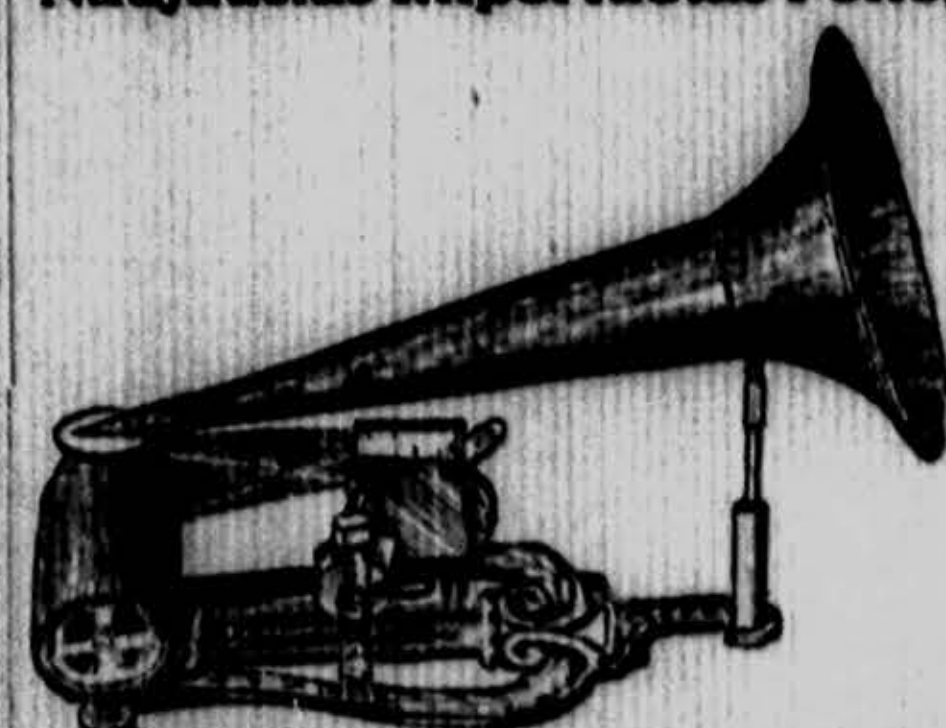
Keleivis: — Taip, aš tai matau. Bet aš ten matau kitą parašą, kuris sako: 'Smoke Turkey Red Cigaretts' (rūk Turkijos Cigaretus). Tad aš juos ir rūkau.

Dagiliuks.

Jordan, Mich., prisiuntė
Jus patarimo ėmiau tulą
padarė. Dabar jaučiuosi

LOUIS ROSENTHAL,
ANT KIRBY'S KRAUTVIEZ,
South Main St. Wilkes-Barre, Pa.

Si dovessi tra mprantama in pu
killo, pamentate, kad buate udgand
su ditta in ditta.

Siunnaista tautitilaa, darvininkillään te-
reä, laulimme vieloäly instrumenti-
bus maloon se tik juna te juu koi-
nyydenä. Mees Pongrafia yta ger-
duudama juna te Pongrafia suvia d-
aukuma juna geriaatio Ruusiko Tah-
lailia te suvodyma, hait reikia ap-
likuuta 22.55.

Si sunava yta suvutama te pu-
killa, puvutukilla, had buute ulgusa
ny Guna ny siiva.

THE AMERICAN

tas Fonografas dyka.

Bus duetas kiekvi
vienam kas supir
pas mus Rusijos Tab
kaud 2800

Nieko nuo jaus da
giaus nereikalaus
tik kad patirtum

is mūsų firmos tabak
šitas importetas F
nografas yra puferyti

la geriausia metalo, tu
didelis nikelio tris
ir labai gerai skamb
Turedami mūsų Pom

grafo galite surangti
mie puiky muzikos ha
verta.
Užaukštie tik mašina

le, uždėsite volinuką,
gulsite išpirkti go
bitokius dainas, ištraukus iš operų ir op
naujonių ir orkestrų. Klausant tai vis

synal, bet ir jau pašytamiomė to k
sinao, koks tik dabar gali būti. M
ykai. Prisiūkite tik 50c. markom ir
sko už 88. ir ta Fonografo drauge su v

miisti. Apturėje per Express, užsėdėm

6 E. 7th St., Dept. W, New York, N. Y.

